

[Kjølgaard]

virkelig stræber efter at overholde de fundamentale menneskerettigheder. Vi betragter det som lige så indlysende, at vi ikke yder bidrag til lande, der direkte eller indirekte yder støtte til terrorisme.

Vi ønsker en fredelig og rolig udvikling af verdenssamfundet, og derfor er det nødvendigt, at der føres af politik, som mindsker de økonomiske forskelle, ikke blot mellem de udviklede lande og udviklingslandene, men også i det enkelte udviklingsland. Derved mener vi muligheden for en voldelig Nord-Syd-konflikt mindskes.

Danmarks bistandspolitik må derfor i de kommende år tilrettelægges ud fra en nøgtern vurdering af sammenhængen mellem vor egen situation og situationen i de lande, vi ønsker at hjælpe. Lad mig nævne et par eksempler: de lande, der har en stor råstofproduktion, et eksporterende landbrug eller en nogenlunde velfungerende industri, bør normalt ikke modtage direkte u-landshjælp. Vi tror, disse lande hjælpes bedst gennem handelsaftaler til fordel for begge parter. De lande, hvis produktionsapparat er for dårligt, teknisk tilbagestående eller for lille i forhold til befolkningens størrelse og behov, bør kunne modtage direkte u-landshjælp som en slags hjælp til selvhjælp. Derfor mener vi, det vil være hensigtsmæssigt, at vores bistandspolitik tager hensyn til u-landenes tekniske og økonomiske forskelle og i betragtning heraf koncentrerer om et meget begrænset antal af de allerfattigste lande, hvor problemerne vokser med foruroligende hast.

Kun i ganske særlige tilfælde bør udviklingslande, der ikke hører til de allerfattigste, kunne modtage bistand direkte fra Danmark. Disse lande bør fortsat støttes gennem handelsaftaler og internationale lånearrangementer.

Uanset de principelle forhold, jeg her har omtalt, bør vores u-landshjælp tilrettelægges ud fra hensynet til vores egne økonomiske muligheder. Dansk erhvervsliv må have en meget central placering i forhold til u-landsstøtten, og indtil internationale aftaler om generel afbinding af u-landsmidlerne er indgået, bør en større del af vores u-landsbistand bindes til indkøb af danske varer, uanset om hjælpen består af rene gaveydelser eller af låneordninger.

Jeg kan i den forbindelse ikke lade være med at gentage min skuffelse over, at mini-

ster Lise Østergaard for ca. 14 dage siden afviste mit spørgsmål om en omlægning af en del af den danske u-landsbistand fra gave til lån, selv om Industrirådet for ca. et år siden påviste – og det er senere blevet bekræftet fra anden side – at en sådan omlægning vil kunne skabe mellem 3.000 og 4.000 nye danske arbejdspladser.

Den idealistiske holdning, ministeren også her i dag har givet udtryk for, er desværre, tror jeg, med til at mindske befolkningens forståelse for vores u-landspolitik; idealismen går tilsyneladende forud for vor egen arbejdsløshed og er som følge deraf også medvirkende til at fremkalde den forespørgselsdebate, vi har nu.

Men som sagt, en større del af vores bistand bør bindes til indkøb af danske varer, hvad enten der er tale om opfyldelse af fundamentale behov eller ydelser på et teknologisk højere niveau. Flere mindre og mellemstore danske virksomheder bør fremover være med, og jeg tror, udenrigsministeriet kunne have glæde af at udbygge det samarbejde, der forhåbentlig i forvejen findes med de forskellige erhvervsorganisationer.

Som bekendt yder Danmark u-landsbistand på flere måder, men hovedsagelig enten bilateralt eller multilateralt. Vi tror, den bilaterale hjælp er den mest effektive, hvorfor vi gerne ser den hidtidige ligevægt ændret i retning af en større bilateral indsats. Vor multilaterale hjælp bør koncentrerer om de organisationer, hvis bistandseffektivitet forekommer mest tilfredsstillende. Det betyder, at vores hidtidige, store bistand gennem FN må reduceres eller fastfryses. Den er næppe tilstrækkelig effektiv og politisk set uden værdi, når vi tager hensyn til det herskende flertal i FN.

Dansk bistand gennem FN bør derfor kun bruges til projekter i de allerfattigste lande, til de tørkeramte lande eller den særlige indsats gennem UNICEF og verdenssundhedsorganisationen WHO, og den bør udnyttes effektivt.

Hjælpen gennem Verdensbanken og dens underafdeling IDA finder vi mere betryggende end hjælpen gennem FN, og vi skal sikkert også fremover udvise større opmærksomhed over for de regionale udviklingsbanker, f. eks. den latinamerikanske, hvor deltagelse kan have en vis betydning for danske firmaers leverancer.